

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ
2025 YILI İSTATİSTİKLERİ DEĞERLENDİRME NOTU

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla ülkelerin derdest başvuru sayılarına ilişkin resmi istatistikler 29 Ocak 2026 tarihinde yayımlanmıştır.

1. AİHM'deki Toplam Derdest Başvuru Sayısı

31 Aralık 2025 itibarıyla tüm ülkelere ilişkin AİHM önündeki toplam derdest başvuru sayısı 53.450'dir. 2025 yılında bir önceki yıla göre derdest sayısında %11 oranında bir azalış olduğu AİHM tarafından açıklanmıştır.

Yıllar	Derdest Başvuru
31.12.2017	56.250
31.12.2018	56.350
31.12.2019	59.800
31.12.2020	62.000
31.12.2021	70.150
31.12.2022	74.650
31.12.2023	68.450
31.12.2024	60.350
31.12.2025	53.450

2. AİHM'deki Ülkemizi İlgilendiren Toplam Derdest Başvuru Sayısı

Ülkemiz aleyhine AİHM önünde bekleyen derdest başvuru sayısı 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla 18.450'dir. Bu sayının 2024 yılında 21.600 olduğu dikkate alındığında, 2025 yılında bir önceki yıla göre derdest sayısında %14,58 oranında bir azalış olduğu görülmüştür.

Bakanlığımızın savunma görevini üstlendiği 2012 yılından itibaren derdest başvuru sayımızda azalma eğilimi görülmüştür. Bununla birlikte 15 Temmuz hain darbe girişiminden kaynaklı başvuruların etkisiyle 2018 yılından itibaren başvuru sayısında 2024 yılına kadar artış gerçekleşmiştir. Ancak 2024 yılından itibaren derdest başvuru sayımızın yeniden düşme eğilimine girdiği anlaşılmaktadır.

Yıllar	Derdest Başvuru
31.12.2012	16.876
31.12.2013	10.931
31.12.2014	9.488
31.12.2015	8.446
31.12.2016	12.575
31.12.2017	7.518
31.12.2018	7.107
31.12.2019	9.257
31.12.2020	11.750
31.12.2021	15.251
31.12.2022	20.100
31.12.2023	23.400
31.12.2024	21.600
31.12.2025	18.450

2025 yılında Ülkemiz aleyhine toplamda 6.743 yeni başvuru yapılmıştır. (AİHM verisidir.)

Avrupa Konseyine üye 46 ülkenin nüfus yoğunluğu açısından 2025 yılında yapılan “yeni başvurulara” bakıldığında, her 10.000 kişiye düşen başvuru sayısı Ülkemiz yönünden 0,79 olarak kaydedilmiştir. Bu alanda en yüksek sayı 4,41 ile San Marino’ya, ikinci en yüksek sayı 2,89 ile Monako’ya, üçüncü en yüksek sayı 2,76 ile Karadağ’a, dördüncü en yüksek sayı ise 1,97 ile Moldova Cumhuriyeti’ne aittir. Ülkemiz, 2025 yılındaki yeni başvuru sayısı yönünden nüfus yoğunluğu dikkate alındığında 46 ülke arasında 20. sırada yer almaktadır. (AİHM verisidir.)

Tüm ülkeler açısından bakıldığında 2025 yılında 18.450 toplam “derdest başvuru” ile Ülkemizin ilk, Rusya’nın (7.200) ikinci, Ukrayna’nın (4.000) üçüncü, Polonya’nın ise (3.500) dördüncü sırada bulunduğu görülmektedir.

Nüfus yoğunluğu açısından “derdest başvurulara” bakıldığında ise; Ülkemize yönelik her 10.000 kişiye düşen başvuru sayısı 2,15 olarak kaydedilmiştir. Bu konuda en yüksek sayı 5,59 ile San Marino’ya, ikinci en yüksek sayı 4,79 ile Moldova Cumhuriyeti’ne, üçüncü en yüksek sayı 4,53 ile Slovenya’ya, dördüncü en yüksek sayı ise 3,68 ile Monako’ya aittir. Ülkemiz 2025 yılında her 10.000 kişiye düşen derdest başvuru sayısı bakımından 9. sırada yer almakta olup 2024 yılına kıyasla iki sıra gerilemiştir. (Ülkemizin 2024 yılı derdest başvuru sayısı 21.600’dür.)

3. Türkiye Hakkında Verilen Kararlar

2025 yılında AİHM, Ülkemiz hakkında toplam 9.865 başvuruyu sonuçlandırmış olup bunlardan sadece 66’sında ihlâl kararı vermiştir. AİHM diğer başvuruları ise ihlâl bulunmama, kabul edilebilirlik koşullarını karşılamama ya da düşme veya çeşitli nedenlerle reddetmiştir.

a. İhlâl Kararları

2025 yılında 160 karar ile en çok ihlâl kararı Ukrayna’ya yönelik verilmiştir. İkinci sırada ise 153 ihlâl kararı ile Rusya yer almaktadır. Ülkemiz hakkında verilen ihlâl karar sayısı 66’dır. Ülkemiz aleyhinde 2018 yılında 140, 2019 yılında 96, 2020 yılında 85, 2021 yılında 76, 2022 yılında 73, 2023 yılında 72, 2024 yılında ise 67, 2025 yılında ise 66 ihlâl kararı verildiği dikkate alındığında genel itibari ile düşüş eğiliminin yıllar bazında devam ettiği görülmektedir. 2025 yılında verilen ihlâl karar sayısında bir önceki yıla göre yaklaşık %1,49 oranında bir azalma görülmektedir.

Nüfus yoğunluğu açısından ihlâl kararlarına bakıldığında, 2025 yılında her 10.000 kişiye düşen ihlâl sayısı Ülkemiz yönünden 0,008 olarak kaydedilmiştir. Bu konuda en yüksek sayı 0,294 ile San Marino'ya, ikinci en yüksek sayı 0,189 ile Moldova Cumhuriyeti'ne, üçüncü en yüksek sayı 0,072 ile Ermenistan'a aittir. Ülkemiz 2025 yılında her 10.000 kişiye düşen ihlâl sayısı bakımından 24. sırada yer almaktadır.

2025 yılında ihlâl kararlarının dağılımına bakıldığında;

Sözleşmenin 2. maddesi (Yaşam Hakkı) yönünden ihlâl kararı bulunmamaktadır

Sözleşmenin 3. maddesi (İşkence Yasağı) yönünden geçen yıl da olduğu gibi bu yıl da ihlâl kararı bulunmamaktadır.

Sözleşmenin 8. maddesine (Özel ve Aile Hayatına Saygı) ilişkin 8 ihlâl kararı bulunmaktadır. Bu maddeye ilişkin 2023 yılında 15, 2024 yılında ise 9 ihlâl kararı verildiği gözetildiğinde düşüş eğiliminin devam ettiği görülmektedir.

Sözleşmenin 9. maddesine (Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü) ilişkin ihlâl kararı bulunmamaktadır. Bu maddeye ilişkin 2024 yılında 1 ihlâl kararı bulunduğu gözetildiğinde düşüş eğilimi olduğu görülmektedir.

Sözleşmenin 10. maddesine (İfade Özgürlüğü) ilişkin 5 ihlâl kararı verilmiştir. 2024 yılında 15 ihlâl kararı verildiği dikkate alındığında ciddi bir düşüş eğiliminin olduğu görülmektedir. Bu maddeye ilişkin 2018 yılında 40, 2019 yılında 35, 2020 ve 2021 yıllarında ise otuz birer ihlâl kararı verildiği dikkate alındığında düşüş eğiliminin yıllar itibari ile de devam ettiği görülmektedir.

Sözleşmenin 11. maddesine (Toplantı ve Dernek Kurma Özgürlüğü) ilişkin ihlâl kararı bulunmamaktadır. Bu maddeye ilişkin 2023 yılında 16, 2024 yılında ise 6 ihlâl kararı verildiği gözetildiğinde yıllar içerisinde düşüş eğiliminin devam ettiği görülmektedir.

Sözleşmenin 14. maddesine (Ayrımcılık Yasağı) ilişkin geçen yıl olduğu gibi bu yıl da ihlâl kararı bulunmamaktadır.

Sözleşmenin Ek 1 no'lu Protokolünün 3. maddesine (Serbest Seçim Hakkı) ilişkin ihlâl kararı 2023 ve 2024 yıllarında da olduğu gibi bulunmamaktadır.

b. Tedbir kararları

2025 yılında Ülkemiz aleyhine 230 adet tedbir istemli başvuru yapılmıştır. Bunlardan sadece 3'ünde durumun aciliyeti nedeniyle tedbir kararı verilmiştir. 34 tedbir talebinin reddine karar verilmiş iken 193 tedbir başvurusu ise kapsam dışı bulunduğundan AİHM tarafından değerlendirmeye alınmamıştır.

c. Dostane çözüm ve tek taraflı deklarasyonlar

Ülkemiz aleyhine yapılan başvurulardan 4 tanesinde “Dostane Çözüm”, 2 tanesinde ise “Tek Taraflı Deklarasyon” nedeniyle düşme kararı verilmiştir.

4. Değerlendirme

Ülkemiz hakkında 2025 yılında verilen 66 ihlâl kararı bulunmaktadır.

2025 yılında tüm üye ülkeler açısından bakıldığında AİHM'nin yayımladığı verilerde toplam 38.573 başvurunun sonuçlandırıldığı ve 816 ihlâl kararı verildiği görülmektedir. Buna göre, ihlâl kararlarının sonuçlandırılan başvurulara oranı %2,12'dir.

Ülkemiz hakkında sonuçlandırılan toplam 9.865 başvuruya bakıldığında 66 ihlâl kararı verilmiş olup ihlâl kararlarının tüm sonuçlandırılan başvurulara oranı %0,67'dir. Buna göre Ülkemize ilişkin ihlâl kararlarının, karara bağlanan başvuru sayısına oranının genel ortalamanın oldukça altında kaldığı görülmektedir. Öte yandan, bu oranın 2024 yılında %1,09 olduğu dikkate alındığında Ülkemizin sonuçlandırılan başvurulara kıyasla ihlâl oranında ciddi bir düşüş olduğu da görülmektedir.

Bakanlığımızın savunma görevini üstlendiği 2012 yılından itibaren tüm üye ülkeler açısından bakıldığında sonuçlandırılan 749.312 başvurudan 12.068 ihlâl kararı verildiği görülmektedir. Bu süreçte ihlâl oranı %1,61'dir.

2012 yılından itibaren Ülkemizle ilgili sonuçlandırılan 111.946 başvurudan ise sadece 1.259 ihlâl kararı verilmiştir. Bu süreçte ihlâl oranı %1,12'dir. Bu oranın üye ülkelerin genel ortalama oranının altında kaldığı görülmektedir.

5. *AİHM Kararlarının İcrasına İlişkin İstatistikler*

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin karar veri tabanı (hudoc.exec.coe.int) verilerine göre; 1959 yılından günümüze kadar AİHM tarafından tüm üye ülkeler hakkında 34.210 karar (ihlal ve dostane çözüm nedeniyle düşme kararları) icra için Bakanlar Komitesine gönderilmiş, bunların 27.359'unun icrası tamamlanmıştır. Denetim süreci devam eden dosya sayısı 6.850 olup, uygulama oranının % 79,97 olduğu görülmektedir.

AİHM aynı periyotta Ülkemiz hakkında 4.550 kararı (ihlal ve dostane çözüm kararları) icrası için Bakanlar Komitesine göndermiş olup, bunlardan 4.111'inin icra süreci tamamlanmıştır. Dolayısıyla Ülkemizin AİHM kararlarını icra etme oranı tüm üye ülkeler ortalamasının üzerinde olacak şekilde- **% 90,35**'tir.

**5 Aralık 2025 tarihi itibarıyla yayımlanan veriler esas alınmış olup kararların icrasına ilişkin 2025 istatistikleri henüz yayımlanmamıştır.*